

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Věrou Jachurovou v právní věci

žalobkyně: **A. L.**

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě ze dne 9. 4. 2026 na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil dne 27. 3. 2026 její žádost o udělení dočasné ochrany zaevidovanou pod sp. zn. OAM-0384488/DO-2026 jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně o udělení dočasné ochrany zaevidované pod č. j. OAM-0384488/DO-2026.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje I.V.

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala vydání rozsudku, kterým by soud vyslovil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni dne 27. 3. 2026 vrátil její žádost o udělení dočasné ochrany jako nepřijatelnou, byl nezákonný. Zároveň navrhla, aby soud žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikázal mu obnovit stav před vrácením žádosti o poskytnutí dočasné ochrany žalobkyni.
2. V žalobě uvedla, že se dne 27. 3. 2026 dostavila do Krajského asistenčního centra pomoci Ukrajině v Praze, kde požádala o dočasnou ochranu. Žalovaný jí vrátil formulář žádosti s tím, že je nepřijatelná. Jako důvod nepřijatelnosti ve formuláři vyznačil to, že žalobkyně je nebo byla držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie (dále jen „EU“) nebo Schengenského prostoru a bylo učiněno prohlášení podle § 3 odst. 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“). Žalobkyně vycestovala z Ukrajiny ještě jako nezletilá do Španělska, kam cestovala společně s matkou. Vízum dočasné ochrany bylo vyznačeno pouze matce do pasu, žalobkyně s ním ve svých dokladech nikdy nedisponovala a neví, zda je stále platné či nikoliv. Předpokládá však, že již zaniklo. Žalobkyně následně získala vízum dočasné ochrany v Bulharsku. Toto vízum sama zrušila v březnu 2026. Žalobkyně tak má za to, že aktuálně není držitelkou žádného víza v jiném členském státě EU. Nyní by žalobkyně ráda zůstala v České republice.
3. Uvedla, že žaloba je přijatelná i přes existenci zákonné výluky dle § 5 odst. 2 Legis Ukrajina. Toto ustanovení odporuje unijnímu právu, což jednoznačně potvrdil Soudní dvůr EU (dále jen „SDEU“) v rozsudku ze dne 27. 2. 2025 ve věci C-753/23 *Krasiliva*.
4. Dále uvedla, že právní úprava zakotvená v aplikovaném ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina je v rozporu s unijním právem, a proto ji nelze aplikovat. V této souvislosti připomenula judikaturu Nejvyššího správního soudu, který dospěl k závěru, že druhotný pohyb osob, kterým dříve byla udělena dočasná ochrana v jiné zemi, je přípustný. Žalovaný tedy nemůže považovat žádost o dočasnou ochranu za nepřijatelnou pouze proto, že občan Ukrajiny má nebo dříve měl dočasnou ochranu v jiném členském státě EU. S ohledem na nadále platnou dohodu členských států neaplikovat čl. 11 směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001, o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“), unijní právo nijak neomezuje druhotné pohyby držitelů dočasné ochrany. Neumožňuje toliko současné čerpání výhod spojených s dočasnou ochranou ve vícero zemích současně. Na uvedeném nic nemění ani přijetí nového prováděcího rozhodnutí Rady č. (EU) 2025/1460 ze dne 15. 7. 2025 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 (dále jen „prováděcí rozhodnutí 2025/1460“).
5. Důsledek nově přijaté úpravy je stejný jako v případě § 5 odst. 1 písm. c) nebo d) Legis Ukrajina, tj. nemožnost získat dočasnou ochranu v případě, že občan Ukrajiny ji má nebo dříve měl udělenou v jiné zemi. Reakce na případné vyčerpání kapacit některého z členských států má vzejít ze strany orgánů Unie, nikoliv z iniciativy jednoho členského státu. Oznámení, které Česká republika učinila podle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina, je proto bez jakéhokoli významu.
6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl žalobu zamítnout. Uvedl, že žádost žalobkyně o dočasnou ochranu vyhodnotil jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina,

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

protože žalobkyně figuruje v Platformě pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy jako držitelka dočasné ochrany ve Španělském království a v Bulharské republice. Případ žalobkyně je tedy dle žalovaného skutkově nesporný v tom, že žalobkyně získala oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU.

7. Dále uvedl, že Ministerstvo vnitra dne 25. 8. 2025 odeslalo Evropské komisi a vzápětí zveřejnilo na svých internetových stránkách oznámení podle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina. Z formulace tohoto ustanovení jednoznačně dle žalovaného plyne, že k naplnění důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu postačí, pokud cizinec v jiném členském státě dočasnou ochranu získal, žádná další podmínka není třeba.
8. Žalovanému je známa současná judikatura soudů ve vztahu k ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina, tedy že jej považuje, stejně jako ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) téhož zákona, za rozporné s unijním právem. Žalovaný však nemá za to, že by bylo skutečně postaveno na jisto, že toto ustanovení je v rozporu s právem EU. Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „SDEU“) v rozsudku sp. zn. C-753/23 *Krasiliva* dle žalovaného nechal členskými státy otevřeno možnost odepřít povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany těm osobám, které již toto povolení získaly v jiném členském státě. Členské státy tak následně s odkazem na bod 30 rozsudku *Krasiliva* přijaly prováděcí rozhodnutí 2025/1460 se dvěma novými body preambule. Z těchto bodů vyplývá utvrzení, že evropský zákonodárce nikdy neměl a ani nemá v úmyslu zakotvit osobám požívajícím dočasné ochrany právo na „volný pohyb“ uvnitř členských států, tedy právo získat pobytové oprávnění z titulu dočasné ochrany v členském státě, pokud již jednou stejné pobytové oprávnění získaly v jiném členském státě. Tím byl, podle názoru žalovaného, zcela zpochybněn výklad Evropské komise, která měla za to, že dohoda členských států o neaplikování čl. 1 směrnice o dočasné ochraně zakládá právo na získání povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v dalším členském státě, do kterého se držitel tohoto pobytového oprávnění v jiném členském státě přesune. Za této situace nejsou podle žalovaného dány podmínky doktríny *l'acte clair* a už vůbec ne doktríny *l'acte éclairé* pro to, aby žalovaný neaplikoval ustanovení vnitrostátního práva pro jeho rozpor s právem EU. Žalovaný proto navrhl, aby soud zvážil položení předběžné otázky SDEU stran souladu použitého ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina s právem EU.
9. Pro případ, že by se soud nerozhodl iniciovat řízení o předběžné otázce, žalovaný přestřel důvody, proč má za to, že ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina je souladné s unijním právem. Konstatoval, že dle jeho názoru, z unijního práva samotného nevyplývá osobám, které již v jiném členském státě využily práv vyplývajících z dočasné ochrany, zejména pak získaly povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě, právo na získání stejného pobytového oprávnění v jiném členském státě, do něhož se o své vůli přesunou. Toto právo nevyplývá z textu směrnice o dočasné ochraně ani implicitně. O tom svědčí samotná textace čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, kdy má každý členský stát povinnost přijmout opatření za účelem zajištění povolení k pobytu vůči osobám požívajícím dočasné ochrany. Tímto termínem směrnice o dočasné ochraně označuje osoby, na něž se vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady přijaté podle čl. 5 této směrnice. Tuto povinnost nemohou členské státy logicky mít vůči osobám, kterým již bylo oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany některým členským státem vydáno. Ustanovení čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně totiž používá množného čísla. Ten členský stát, který takové pobytové oprávnění osobě požívající dočasnou ochranu vydal, tuto povinnost splnil i za ostatní členské státy. Tím byl naplněn cíl tohoto ustanovení.

10. Uvedl, že povinnost vydat povolení k pobytu osobě, která je již držitelem povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě, směrnice o dočasné ochraně omezuje pouze na případy uvedené v čl. 15 odst. 6 a čl. 26 odst. 4. Jestliže toto právo nevyplývá ze směrnice o dočasné ochraně, pak tu již neexistuje jiný právní předpis, ze kterého by takové právo mělo vyplývat.
11. Pokud právo sekundárního pobytu v rámci EU držitelům dočasné ochrany neplyne přímo ze směrnice, je podle žalovaného otázkou, zda jej lze skutečně dovodit jen z toho, že se členské státy dohodly neaplikovat čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Tento článek upravuje pouze povinnosti členských států navzájem a zavazuje členský stát, který osobě požívající dočasné ochrany vydal povolení k pobytu na svém území, aby ji převzal zpět na své území v případě, že se na území jiného členského státu nachází neoprávněně. Nic dalšího z něj nevyplývá. Na držitele oprávnění k pobytu může mít nanejvýše zprostředkovaný vliv. Neaplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nemůže založit osobě požívající dočasné ochrany, které bylo vydáno povolení k pobytu podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně jedním členským státem, právo získat toto povolení v jiném členském státě.
12. Podle žalovaného nelze dovozovat právo na přemístění do jiného členského státu z politické dohody členských států, že nebudou aplikovat čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Připomněl, že čl. 11 směrnice o dočasné ochraně dopadá pouze na cizince neoprávněně pobývajících na území členského státu a vůbec nedopadá na ty, kteří na území pobývají oprávněně.
13. Žalovaný dále zdůraznil, že pro oblast týkající se druhotných pohybů byly prováděcím rozhodnutím 2025/1460“ přijaty dva nové recitály (č. 5 a č. 6). Z nich je dle žalovaného jasně patrná vůle členských států jakožto účastníků dohody o neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nepředávat si neoprávněně pobývajících držitelů povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany a nic víc. Protože nové recitály prováděcího rozhodnutí 2025/1460 nejsou součástí normativního textu tohoto prováděcího rozhodnutí, ale slouží jako vodítka pro výklad, je podle žalovaného zřejmé, že nejsou vázány na účinnost samotného prováděcího rozhodnutí 2025/1460, do jehož textu byly začleněny. Jejich text tedy dodatečně osvětluje význam dohody členských států o neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně a poukazuje na to, že druhotný pohyb držitelů oprávnění k pobytu z dočasné ochrany je nežádoucí.
14. Po posouzení věci samé soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
15. Soud přistoupil k posouzení, zda se žalovaný dopustil nezákonného zásahu v souvislosti s nepřijetím žádosti žalobce z důvodu vymezeného v § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina. Nejprve je třeba zmínit, že Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42 podrobně posoudil (ne)soulad § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina s unijním právem a své závěry strukturovaně a přesvědčivě odůvodnil. Městský soud v Praze tyto závěry následoval například v rozsudcích ze dne 23. 4. 2025 č. j. 10 A 6/2025-61, ze dne 29. 4. 2025 č. j. 3 A 79/2024-46, ze dne 30. 4. 2025 č. j. 17 A 10/2024-50 nebo ze dne 7. 5. 2025 č. j. 11 A 110/2024-44. Posléze zohlednil také novou navazující argumentaci žalovaného, a to v rozsudcích ze dne 16. 5. 2025 č. j. 10 A 42/2025-33, ze dne 20. 5. 2025 č. j. 5 A 42/2025-39, ze dne 3. 6. 2025 č. j. 18 A 22/2025-52, ze dne 17. 6. 2025 č. j. 10 A 56/2025-39, ze dne 1. 7. 2025 č. j. 15 A 58/2025, ze dne 17. 7. 2025 č. j. 18 A 49/2025-33 nebo ze dne 11. 9. 2025 č. j. 17 A 97/2025 – 33. Soud v nyní projednávané věci nevidí důvod se od závěrů vyjádřených v těchto rozhodnutích odchýlovat, proto na ně bude dílem odkazovat a dílem je stručně zopakuje.

16. Ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
17. První, druhá, čtvrtá a pátá podmínka jsou v projednávané věci splněny. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do práv žalobkyně. Svou povahou tento úkon žalovaného, který je nepochybně zaměřen přímo proti žalobkyni, není rozhodnutím a jeho zákonnost je přezkoumatelná v řízení o zásahové žalobě (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017 č. j. 10 Azs 153/2016-52).
18. Zbývá tedy posoudit podmínku třetí, tj. zákonnost postupu žalovaného. Žalovaný je přesvědčen, že žalobkyni je zapovězeno získání dočasné ochrany (resp. přesněji oprávnění k pobytu plynoucího z dočasné ochrany – k tomu srov. body 30–34 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42), protože jí byla již dříve udělena dočasná ochrana ve Španělsku a Bulharsku, a protože Ministerstvo vnitra zaslalo EK oznámení podle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina. Žádost žalobkyně o dočasnou ochranu v České republice je tedy podle správního orgánu nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina.
19. Soud však dospěl k závěru, že § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina je rozporný s právem EU, shodně jako je tomu v případě písm. c) a d) téhož ustanovení. Jelikož závěry soudu vycházejí z judikatury Nejvyššího správního soudu k § 5 odst. 1 písm. c) a d) Legis Ukrajina, soud nejprve uvádí argumentaci s tím související a následně se vyjádří k novelizaci Legis Ukrajina, kterou bylo do tohoto zákona vloženo ustanovení § 5 odst. 1 písm. f).
20. SDEU se sice ve věci *Krasiliva* explicitně nezabýval otázkou nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina, tj. případem, kdy žadatel již disponuje dočasnou či mezinárodní ochranou jiného členského státu EU, na uvedené rozhodnutí SDEU ovšem navázal Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42. Z nich vyplývá, že důvod nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina je rozporný s právem EU. Žádost je nutné ve správním řízení projednat věcně, přičemž žadateli, který již disponuje dočasnou ochranou či jiným dlouhodobým pobytovým oprávněním v členské zemi EU, je nutné umožnit nechat si existující dočasnou či mezinárodní ochranu zneplatnit. Učiní-li tak, bude mu udělena dočasná ochrana, v opačném případě bude jeho žádost zamítnuta.
21. Úvahy žalovaného stran neupravení druhotného pohybu ve směrnici o dočasné ochraně jsou s výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu v rozporu. V ní je totiž dovozeno, že mají-li osoby dle čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „prováděcí rozhodnutí 2022/382“) právo zvolit si hostitelský členský stát, a nebude-li současně vůči nim uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, pak z toho vyplývá rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU, jinak by vyluka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl.

22. Soud neshledává, že by tyto závěry Nejvyššího správního soudu byly rozporné se smyslem a účelem směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně sice skutečně blíže neupravuje případy druhotného pohybu mimo žalovaným poukazovaný čl. 15 a 26, to ovšem neznamená, že by druhotný pohyb sama zakazovala. Čl. 15 směrnice o dočasné ochraně představuje minimální standard a čl. 26 téže směrnice lze uplatnit jen se souhlasem dotčeného žadatele. Žádost o dočasnou ochranu není správní orgán oprávněn vrátit jako nepřijatelnou z toho důvodu, že žadatel již předtím požádal o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany nebo že mu již jiný členský stát EU takové povolení udělil.
23. Žalovaný dovozuje neexistenci práva na druhotný pohyb z aktualizovaného znění recitálu prováděcího rozhodnutí 2025/1460, konkrétně z recitálů (5) a (6).
24. Podle recitálu (5) Prováděcího rozhodnutí č. 2 „[v] souvislosti s aktivací směrnice 2001/55/ES se členské státy v jednomyslně přijatém prohlášení dohodly, že nebudou uplatňovat článek 11 uvedené směrnice {směrnice 2001/55/ES} na osoby, které požívají dočasné ochrany v daném členském státě v souladu s prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 a které se přesouvají bez povolení na území jiného členského státu, pokud se členské státy na dvoustranném základě nedohodnou jinak“.
25. Podle recitálu (6) Prováděcího rozhodnutí č. 2 „[s] ohledem na tento celkový kontext by nic nemělo být vykládáno tak, že znamená povinnost členského státu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany osobě, která obdržela povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě.“.
26. Žalovaný uvedené recitály ovšem dezinterpretuje, je-li přesvědčen o tom, že uvedená ustanovení *a priori* vylučují právo druhotného pohybu. Recitály sice upřesňují, jak by mělo být prováděcí rozhodnutí 2022/382 interpretováno, výslovně ale nezakotvují, že by jednou udělená dočasná ochrana automaticky znamenala zákaz poskytnutí dočasné ochrany v jiném členském státě. Recitál (6) lze totiž interpretovat bez problému tak, že se tím aprobuje již SDEU přijatý závěr ve věci *Krasilova*, že členské státy mohou odeprít dočasnou ochranu u osoby, která již disponuje dočasnou ochranou v jiném členském státě, přičemž se takto udělené dočasné ochrany nehodlá vzdát. Recitál (5) pak upřesňuje, že se výluka aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nevztahuje na osoby, které požívají dočasné ochrany v jiném členském státě, přičemž se bez povolení přesouvají na území jiného členského státu, což lze interpretovat tak, že se výluka čl. 11 nevztahuje na osoby, které požívají dočasnou ochranu v jednom členském státě, ale snaží se fakticky pobývat ve druhém členském státě. Ani v jednom recitálu se tudíž neřeší explicitně situace, které jsou primárním průvodním jevem druhotných pohybů v ČR, tj. situace, kdy ukrajinský uprchlík již nepožívá výhod plynoucích z dočasné ochrany v určitém členském státě, protože se této ochrany vzdal, či mu byla ukončena jinak, načež si požádá o udělení dočasné ochrany v ČR. Shora popsané situace se explicitně vyjadřují pouze k případům, které ovšem i dle judikatury SDEU i Nejvyššího správního soudu nebyly dovolené, tj. případy, kdy ukrajinský uprchlík se domáhá získání dočasné ochrany souběžně ve větším počtu členských států.
27. Z prováděcího rozhodnutí 2025/1460 ani z Legis Ukrajina tudíž nevyplývá závěr žalovaného, že ukrajinský uprchlík, který požádal o dočasnou ochranu v určitém členském státě EU, již může nadále úspěšně čerpat dočasnou ochranu výlučně v tomto členském státě. Byť žalovaný takto konstantně interpretuje § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina, v rámci soudního přezkumu je mu tato interpretace opakovaně vytýkána jako vadná.
28. Soud konstatuje, že důvod pro vrácení žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné dle § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina představuje sloučení a reformulaci důvodů dle písmen c) a d)

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

téhož odstavce, přičemž vede ke stejným důsledkům pro žadatele o dočasnou ochranu. Jediná změna spočívá v tom, že možnosti aplikovat tento postup má předcházet oznámení žalovaného dle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina určené Evropské komisi o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob.

29. Soudu ovšem není zřejmé, proč by takové oznámení mělo mít vliv na judikaturou dovozené závěry o možnosti druhotného pohybu držitelů dočasné ochrany. Nejvyšší správní soud tuto možnost dovodil z čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí 2022/382 a současného vyloučení aplikace č. 11 směrnice o dočasné ochraně. Na tom se nic nezměnilo, změnila se pouze vnitrostátní úprava, která však musí být v souladu s právem EU.
30. Oznámení dle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina určené Evropské komisi se svou povahou blíží oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jde o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU. Jde tedy o politický akt, z něhož nelze dovozovat legislativní důsledky (překonání judikturních závěrů), tj. ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Rozdíl obou citovaných právních úprav spočívá v zásadě jen v tom, že § 3 odst. 3 Legis Ukrajina hovoří o riziku vyčerpání kapacit, zatímco čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně až o překročení kapacit.
31. Z pohledu soudu tak § 3 odst. 3 Legis Ukrajina představuje zakotvení institutu, který už v právu EU existuje, ovšem způsobem, jenž je v rozporu se směrnicí o dočasné ochraně. Z ní totiž neplyne, že by oznámení členského státu o tom, že byla překročena jeho kapacita pro přijetí osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu, mělo jakékoli důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu. V případě § 3 odst. 3 Legis Ukrajina ani nedošlo k překročení kapacity, pouze to hrozí, jedná se tedy o méně závažný stav, než který předvídá směrnice o dočasné ochraně.
32. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina je nadto zjevně diskriminační, neboť se má týkat selektivně jen těch žadatelů, kteří se dožadují svého práva druhotného pohybu.
33. Měl-li tedy zákonodárce v úmyslu překonat závěry judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. stenoprotokol 140. schůze PSP ČR ze dne 29. 5. 2025, pozměňovací návrh poslance Petra Letochy), pak k tomu tímto způsobem z výše uvedených důvodů dojít nemohlo.
34. Žalovaný tudíž v této věci nepostupoval v souladu s právem, jak bylo vyloženo ve shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu, jejíž závěry jsou plně aplikovatelné i na § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina. Nejvyšší správní soud dovodil, že druhotný pohyb osob ve smyslu § 3 Legis Ukrajina je přípustný za podmínky, že takové osoby nepožívají ve stejný moment dočasnou či mezinárodní ochrany ve více než jednom členském státě EU, a že o žádosti o dočasnou ochranu je nutné vést řádné správní řízení. Pokud v současnosti žalobkyně nedisponuje dočasnou ochranou ve Španělsku či v Bulharsku, pak na ní nelze vztáhnout § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina ani § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina. Cílem Legis Ukrajina dle názoru soudu nebylo zamezit ukrajinským uprchlíkům v přístupu k dočasné ochraně, pokud nejsou pod mezinárodní či dočasnou ochranou některého z členských států EU. Takový postup by buďto nutil uprchlíky vracet se do země původu, což není možné v důsledku panujícího válečného konfliktu, nebo pobývat na území ČR bez pobytového oprávnění či se pokusit získat dočasnou či mezinárodní ochranu v jiném členském státě EU. Obě tato řešení jsou přitom nežádoucí –právní řád nelze vykládat restriktivně, aby docházelo k systematickému nárůstu počtu osob bez pobytového

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

oprávnění v ČR, stejně jako není možné, aby byli uprchlíci bez právního titulu *de facto* nuceni opustit území ČR. Takový postup nadto obchází dohodnutou neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Byť žalovaný uzavírá, že Lex Ukrajina i evropské předpisy zakládají pouze možnost opětovně požádat o dočasnou ochranu v členském státě, v němž již v minulosti byla žadateli dočasná ochrana udělena, tento závěr žalovaného nevyplývá ze shora uvedených předpisů, ani není opodstatněný v teleologické rovině.

35. Soud též připomíná nedávné rozhodnutí ze dne 10. 12. 2025 č.j. 5 Azs 248/2025-18, v němž Nejvyšší správní soud dospěl ke shodným závěrům.
36. Žalovaný měl tedy po případném zjištění, že žalobkyně v současnosti stále disponuje dočasnou ochranou ve Španělsku či Bulharsku ověřit, zda tyto státy nespojují s přiznáním dočasné ochrany v jiném státě EU *ex lege* zánik dočasné ochrany, kterou udělily, analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina, a pokud by tomu tak nebylo, měl žalobkyni poučit o možnosti zneplatnění své případně stále existující dočasné ochrany v těchto členských státech, jelikož není v souladu s právními předpisy možné souběžně požívat dočasnou ochranu ve více státech EU. Protože tak žalovaný neučinil, postupoval v této věci nezákonně.
37. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto prvním výrokem rozsudku deklaroval nezákonnost namítaného zásahu. Druhým výrokem rozsudku pak zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobkyni na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovil stav před označením žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
38. Soud neshledal důvod pro položení předběžné otázky SDEU, neboť obě části navržené předběžné otázky již byly přesvědčivě vyřešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu (viz shora). Soud se přitom plně shoduje s postojem, který k těmto otázkám Nejvyšší správní soud zaujal. Zdejší soud pak není soudem, který by měl povinnost žalovaným navrženou předběžnou otázku položit (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2024, č. j. 7 As 70/2024-34, či ze dne 23. 7. 2010, č. j. 2 As 55/2010-167, Sb. NSS 2124/2010).
39. S tím související poukaz žalovaného na praxi Spolkové republiky Německo pokládá soud za bezpředmětný. Žalovaný doložil tuto praxi jedním rozhodnutím tamějšího okresního úřadu. Z toho nelze dovozovat ustálenou praxi, resp. změnu předchozí praxe, ostatně jedná se patrně o prvostupňové rozhodnutí (poučení hovoří o možnosti podat námitku). Nadto není vůbec jisté, jak by se k takovému rozhodnutí postavily tamější správní soudy. Pro zdejší soud je podstatná judikatura tuzemských správních soudů a SDEU, přičemž rozsudek SDEU ve věci byl vyložen Nejvyšším správním soudem a žádný jiná judikatura SDEU, která by svědčila závěrům žalovaného, není soudu známa.
40. Soud neshledal důvod provádět ve věci samé dokazování a za tím účelem nařídít ústní jednání, neboť veškeré podklady a listiny, z nichž při rozhodování vycházel a jichž se procesní strany dovolávaly ve svých podáních, jsou obsaženy v žalobkyní i žalovaným doložených písemnostech, které jsou oběma stranám známy. O věci proto soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl bez nařízení jednání (žalobkyně se nevyjádřil, žalovaný vyjádřil s rozhodnutím bez nařízení jednání výslovně souhlas).
41. Třetí výrok rozsudku o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, avšak žádné důvodně vynaložené náklady řízení jí nevznikly.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

42. Pro úplnost soud uvádí, že nerozhodoval o návrhu žalobkyně na vydání předběžného opatření, jelikož rozhodl o věci samé dříve, než uplynula zákonná lhůta pro rozhodnutí o návrhu toliko předběžného povahy (viz § 38 s.ř.s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 19. května 2026

Mgr. Věra Jachurová v.r.
soudce